

Banc d'Experiències i Bones Pràctiques

EL BAREM SOCIAL PER A L'ACCÉS A HABITATGES D'INCLUSIÓ PER PART DELS SERVEIS SOCIALS BÀSICS

FITXA DIVULGATIVA. ANY EDICIÓ 2017

**Un instrument integral i rigorós per a
valorar l'exclusió social**

Promogut per: Departament d'Atenció a Persones Vulnerables, i
Departament de Planificació i Processos

Ajuntament
de Barcelona

PRÀCTICA ACTUALITZADA
2022

Presentació

Aquesta pràctica consisteix en la revisió i millora del Barem Social per a l'accés a pisos d'inclusió social per part dels Serveis Socials Bàsics (SSB). Els habitatges d'inclusió poden acollir persones o famílies en situació d'exclusió social que no disposen d'allotjament ni de recursos suficients per a cobrir les seves necessitats bàsiques. El projecte de revisió del barem permet disposar d'un instrument per mesurar el perfil més idoni per a l'accés als pisos d'inclusió, facilitant l'objectivitat de la valoració dels casos derivats pels professionals que gestionen els casos de demanda d'accés al Servei d'Habitatges d'Inclusió Social (SHI). A més, es planteja poder determinar la millora de la gestió en l'entrada al SHI eliminant la comissió d'entrada i donar una ràpida resposta als professionals que derivin famílies i persones al servei.

El producte resultant ha estat un nou barem d'accés a pisos d'inclusió per part dels Serveis Socials Bàsics (SSB), un instrument únic que pondera els requisits d'accés i que permet determinar: els casos que no tenen perfil de cap dels dos models de pisos socioeducatius i per tant en queden exclosos, els casos amb perfil d'acompanyament socioeducatiu puntual, els casos amb perfil de suport socioeducatiu intensiu i l'escala de prioritats dels casos valorats.

Aquesta pràctica està vinculada amb: atenció social, habitatge, sense llar, processos, serveis socials, reinserció social, població adulta, famílies.

El context

Tal i com s'ha situat a l'apartat anterior, el projecte busca disposar d'un instrument que permeti baremar/mesurar el perfil més idoni per a l'accés als pisos d'inclusió, facilitant l'objectivitat de la valoració dels casos derivats per part dels professionals que gestionen l'accés al recurs. D'una banda, s'hi inclouen situacions de tipus prioritari i s'hi exclouen, ja d'entrada, aquells perfils que no reuneixen les condicions mínimes d'accés. D'altra banda, es planteja a més com a avenç el fet de poder determinar la millora pel que fa al circuit/s d'accés.

El projecte treballa amb un "material" social, i permet determinar prioritats a nivell de necessitats socials, fragilitats, fortaleeses, amb dades objectivables (ingressos, membres de la unitat familiar,

etc.) i d'altres de caràcter difícilment mesurable, com ara la implicació en el Pla de Treball (PT) o la capacitat d'adaptació al canvi. Les hipòtesis que guien i justifiquen el present projecte han estat:

- El document tècnic (informe educatiu) no s'ajusta a les necessitats de baremació. Existeix un desajustament i per tant, l'instrument emprat no és útil.
- Podria resultar que el paper assignat inicialment a la "comissió territorial" de filtratge-valoració interna de sol·licituds hagi perdut força. Aquest element pot venir donat, entre d'altres, pel creixent augment de situacions de pèrdua d'habitatge de casos coneguts per serveis socials, així com per elements de pressió interna.
- Podria resultar que des del Departament d'Atenció a Persones Vulnerables (DAPV) s'estigui visualitzant que el perfil poblacional al qual s'ofereix el servei (persones sense sostre i/o en extrema situació d'exclusió social, que no disposen d'allotjament ni de recursos suficients per a cobrir les seves necessitats bàsiques) està sent desplaçat per famílies que tenen un problema d'habitatge, però que no necessiten un suport socioeducatiu i que tenen hàbits d'organització, laboral, etc.

En base a les hipòtesis plantejades, i considerant que és bàsic per incidir i complementar la demanda explícita, per implementar l'aplicació de possibles barems revisats es va treballar també la revisió del circuit d'accés de derivació de sol·licituds.

Objectius i abast

El projecte de revisió del Barem té els següents **objectius generals**:

- Revisar i adequar el barem d'accés a pisos d'inclusió per part dels Serveis Socials Bàsics a les necessitats i perfils emergents actuals, així com el circuit d'accés de derivació de sol·licituds.
- Facilitar la relació de criteris per reajustar casos i situacions amb caràcter prioritari que "es valorin per sobre del circuit de baremació habitual".
- Simplificar i objectivitzar l'entrada al Servei d'Habitatges d'Inclusió Social eliminant comissions i reunions per valorar l'entrada al servei.

Pel que fa al **col·lectiu destinatari**, el projecte està dirigit a referents de serveis socials per a persones sense llar i referents de serveis socials bàsics territorials. Per tant, els públic beneficiari del producte ha estat: professionals del Departament d'Atenció a Persones Vulnerables (DAPV), Servei d'Inserció Social (SIS) i Servei d'Inserció Social per a Famílies Romaneses (SISFA ROM) i professionals dels SSB (Serveis Socials Bàsics) de l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS).

El procés d'implementació

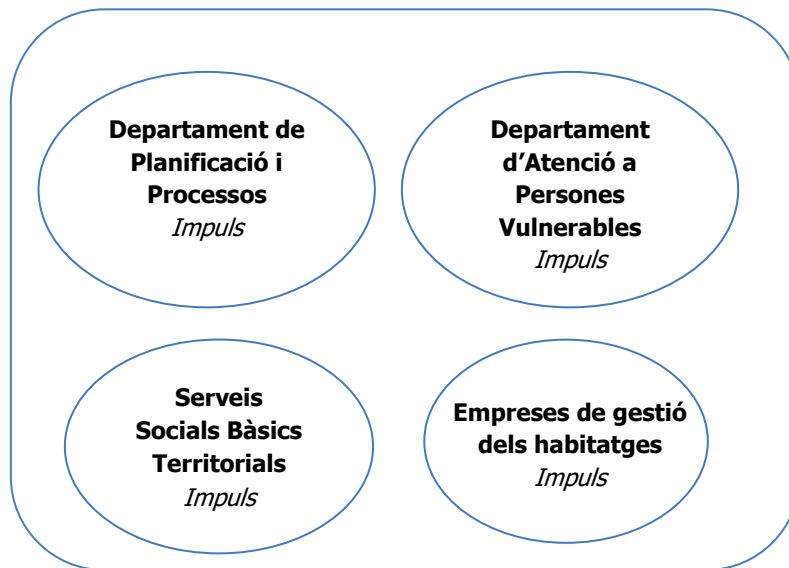
a) Etapes

La següent gràfica presenta les etapes d'implementació de la revisió del Barem Social per a l'accés a pisos d'inclusió social:

INICI	GRUP MOTOR I PROVA PILOT	DESPLEGAMENT I VALORACIÓ
<p>1) Disseny del pre-projecte, amb hipòtesis i proposta de treball.</p> <p>2) Anàlisi documental i bibliogràfica: barems actuals, reglaments, memòries, informes de casos, etc.</p> <p>3) Entrevistes a agents implicats, a títol individual, grupal i/o per serveis.</p>	<p>4) Creació del grup motor de treball-millora del barem amb diferents agents implicats en diferents moments del projecte.</p> <p>5) Definició del marc conceptual de referència.</p> <p>6) Desenvolupament de la prova pilot-prova de concordança com assaig previ per determinar-ne l'ús i viabilitat de l'instrument.</p>	<p>7) Definició i disseny del producte final del barem.</p> <p>8) Seguiment i avaluació. Al llarg de tot el procés existeixen trobades de <i>feedback</i> amb la cap del departament corresponent per garantir que la línia de treball és la correcta, així com per anar informant dels resultats obtinguts.</p>

b) Actors implicats

La següent gràfica presenta de forma esquemàtica els agents implicats en el desenvolupament del projecte de revisió del Barem:

c) Recursos

Pel que fa als **recursos humans**, desenvolupar el present projecte ha suposat la implicació especialment de:

- Professionals integrants del Grup Motor (reunions de treball, preparació i anàlisi de dades, etc.).
- Altres professionals a qui s'ha recorregut per rescabalar informació (entrevistes puntuals).
- Suport extern puntual per assessorament en una prova de concordança (Fundació Avedis Donabedian).
- Suport administratiu del Departament de Planificació i Processos per elaborar el document Excel de sol·licitud, amb puntuacions associades.

Resultats

El projecte de revisió del Barem ha tingut impacte en relació als diferents **processos i col·lectius destinataris**.

Pel que fa al procés de treball, el producte final és resultat de la implicació del conjunt d'actors participants. Així doncs, s'han aconseguit els següents valors afegits: homogeneïtat i objectivitat

tècnica del document, equitat per a totes les persones usuàries, eficiència pel que fa a l'agilitat del procés i globalitat donada la inserció del barem en el pla de treball.

En relació a l'etapa d'implementació i la seva avaluació després del primer any, es detecten els següents resultats: adaptació dels perfils i puntuacions associades, reducció dels dies d'espera per accedir als pisos i, finalment, incidències mínimes en les tramitacions de derivacions i demandes dels professionals. Per últim, una valoració general permet identificar aquests elements destacables: estalvi de temps en reunions i comissions d'entrada a diferents professionals, traspàs d'informació ràpida i eficaç dels casos presentats i, finalment, agilitat en la resposta als professionals (podent informar del lloc de la llista d'espera en que es troba el cas i el temps d'entrada estimat).

Aprentatge

Entre les **fortaleses** del projecte, destaquen diferents aspectes. D'una banda, la capacitat de dissenyar un instrument i uns recursos adaptats a la realitat canviant, i en concret als perfils que més ho requereixen i que podran optimitzar-ne l'ús. D'altra banda, destaca el fet que la revisió del barem i el resultat final són fruit de la reflexió i coparticipació dels agents implicats. Finalment, cal esmentar que el barem de puntuacions associades determina, a la vegada i dintre de cada perfil associat, quin nivell de prioritat en l'ordre té.

Per la seva banda, el projecte ha trobat **dificultats** (i ha buscat solucions) en els següents aspectes: d'una banda, el desajustament en el temps previst, degut a situacions inicialment no contemplades (situar criteris, perfils, integrar un període de seguiment) i que es va considerar important afegir i/o aprofundir. D'altra banda, pel que fa a les dificultats operatives, van existir problemes a l'hora de decidir i elaborar els blocs de puntuació i el seu pes en la puntuació total. La decisió va ser que els següents blocs tindrien el pes total del document: Valoració Socio-familiar, Situació Econòmica, Salut i Habitatge. Es consideren factors excloents les persones amb malalties mentals no tractades, les persones amb toxicomanies o addicions descompensades i les persones en situació administrativa irregular. En cas de violència de gènere és necessari presentar el RVD-Barcelona (Protocol de Valoració del Risc de Violència de Parella contra la Dona) amb valoració de risc baix o mig risc.

Finalment, pel que fa a la **transferibilitat**, el barem pot resultar d'utilitat per a qualsevol recurs que treballi en relació a l'habitatge i la inclusió social, així com un model de referència per a d'altres àmbits. Aquest instrument podria ser utilitzable (prèvia adaptació) per serveis que necessitin recavar informació en detall sobre individus o famílies en la seva globalitat.

Informació pràctica

Promogut/Impulsat per: Departament d'Atenció a Persones Vulnerables i Departament de Planificació i Processos

Professional/tècnic referent: Pedro Gómez Gómez – Telèfon 934132734
- pgomez@bcn.cat

Documentació disponible:

Document	Típus	Data
<i>Barem social</i>	<i>PDF</i>	<i>05/2014</i>
<i>Informe de derivació al servei d'habitatges d'inclusió amb suport socioeducatiu</i>	<i>PDF</i>	<i>05/2014</i>
<i>Fitxa d'interès per a professionals</i>	<i>PDF</i>	-

Evolució

Actualització a maig del 2022

La pràctica continua donant bons resultats tal i com està descrita, tot i que s'està pendent de fer algunes actualitzacions en el barem.

Igualment s'ha replicat en altres departaments de l'Àrea: Dept. de Serveis i Programes d'Allotjament Individual per a Persones sense Llar i Dept. de Serveis Diürns i Residencials Col·lectius per a Persones Sense Llar. Així com a les ciutats del Prat de Llobregat i Arenys de Mar i també en entitats que gestionen pisos d'inclusió com Provivienda i Prohabitatge.